

A VASUTI ALKALMAZOTTAK ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ KÖZLÖNY.
A VASUTIMUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 5a sz. (I. em. 11. a.)
ahová minden levél és küldemény címzendő.

Megjelenik
minden héten
pénteken.

Előfizetési árak:
Egy hóra 40 (80 fillér) | Félévre 2.40 (4.80 Kor.)
Negyedévre 1.20 (2.40 „ | Egyes szám 20 fillér.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének központi helyisége Rottenbiller-utca 5a sz. alatt van. (I. emelet, 11. ajtó).

Ugyanezen házban van a „Magyar Vasutas” szerkesztősége is. Mindennemű levelezés és küldemény ezentúl ide címzendő.

Kérem. A megalakult helyicsoportok vezetőségeit és a budapesti bizalmiférfiakat felkérjük, hogy jelentsék be, mennyi lapra van szükségük. Miután a tagok belépése oly tömegesen történik, hogy képtelenek vagyunk már az e heti számot címszalaggal küldeni, a bejelentett mennyiségű lapot csomagban fogjuk vidékre küldeni. Kérjük a tagok között szétosztani.

Kérjük munkatársaink szíves elnézését, ha a lap kézbesítése körül akadályok merülnek fel, mi megteszünk minden lehetőt ennek elhárítására. Hiszünk, hogy munkatársaink belátással lesznek a rendkívüli helyzetre való tekintettel. Üdv. a

Kiadóhivatal.

A villamos vasutak páriáihoz!

A főváros villamos vasutásaihoz van egy pár szavunk. Azokhoz a műhelymunkásokhoz, kocsivezetőkhöz, kaulazokhoz, akik 30—40 forintnyi havi bérért nyögik az igát, türik a főnökök, főellenőrök basáskodásait, megkoplalják az igazságtalan büntetéseket, idegzetük minden szálának megfizetésével bonyolítják le a forgalmat nem egyszer napi 10—12 órán keresztül alig valami pihenővel, szoktatják rendre a goromba közönséget, pénzt kezelnek s minden percben becsapatásnak vannak kitéve, figyelmüket, éberségüket összeszedve vigyáznak a forgalmas utcákon a járó-kelő vigyázatlan tömeg épségére s mindennek fejében csak nyomorúság, koplalás, elcsigázottság, szidalom a részük.

Száz és ezer oka van a gőzvasutak kinevezett és ki nem nevezett alkalmazottainak is a panaszra s a szervezkedésre, de a villamos vasutások átlagos helyzete egyenesen kétségbeejtő. Felelősségteljes, tudást igénylő

munkát végeznek s helyzetük rosszabb, mint például a szervezett gázgyári napszámosoké! Finom elbánást követel tőlük a közönség, de nekik olyan komiszságokat kell tűrniök feletteseiktől, amiről kért a szervezett tót napszámos régen betapasztotta volna a pallér mocskos száját.

És miért van mindez? A társaságoknak nincs talán elég jövedelmük az alkalmazottak helyzetének javítására?

Dehogyan is nincs!

A fővárosi villamos társaságok részvényesei horribilis pénzeket zsebelnek. Nincs az a főváros a világnak, ahol ekkora magasságuk volnának a villamos-vasuti viteldijak, ahol a közönséget ennyire nyuznák, ahol ekkora részvényhaszonnal dolgoznának a villamos-vasuti társaságok.

Pénz van még kortes célokra is. Csak éppen az alkalmazottak helyzetének javítására nincs.

Vagy talán a villamos-főellenőrök nagyobb urak, mint a Máv. műhelyi basák voltak? Ezeket nem lehetne lassan egy kis becsületre kioktatni? Dehogyan is nem.

Lehet, csak akarni kell. Csak kitartás kell hozzá.

Fejetlen sztrájkokat rendezni azonban éppen olyan hiba, mint amekkora bűn tétlenül tűrni az igát.

Tanulják meg a villamos-vasút páriái, amit a gőzvasutások — részben a saját kárukon — már megtanultak: a sztrájk utolsó eszköz, a szervezkedés az első. Szervezettség nélkül a sztrájk is sikertelen, a szervezet vívmányai ellenben igen sokszor fölöslegessé teszik azt a nagy erőfeszítést, amelylyel a sztrájk jár.

De a szervezkedés módját is meg kell válogatniok. Vigyázatok villamos-vasuti testvéreink! A zavarosban már ott halásznak azok, akiknek ti csak uszályhordozónak lennétek jók, akik a máv-nál maguk is munkás-nyuzók és pökhendi gyalázói alantasaiknak! Vigyázatok, mert szervezkedni nem

annyt jelent, mint valami szent korona-klubba beiratkozni!

A szent koronás szövetség máv-ellenőrei közzé csak iratkozzanak a ti főellenőreitek, a ti helyetek a gőzvasutak elnyomottjai között van! Páriákat csak páriák tudnak megérteni, küzdelemre nevelni, harcra tanítani, velük együtt érezni, együtt dolgozni, érettük áldozni, ha kell! Vagy azt hiszitek, hogy azok az urak, akik a Máv.-nál megvetik a kisjövendelmű munkást s lenézik a koldus-szegény kinevezett kollégáikat, veletek kivételt tesznek?

Villamos-vasuti testvéreink! A hatalmasok kegyét lesni nem nehéz, de megvetendő dolog. Az öntudatos szervezkedés utja göröngyös, de eredményei nemcsak egyes konclesőknek, hanem mindenszervezett embernek javára válnak. Ha az előbbi akarjátok megtanulni, menjetek hozzájuk. De ha az utóbbira akartok nevelődni, ha nemcsak magatok, de vele minden becsületes kartársatok érdekeit akarjátok szolgálni, akkor iratkozzatok be a Vasuti Munkások Országos Szövetségébe, amely nem uszályt hord és nem politikai pártok kortestanyája, hanem küzdő szervezet és tagjai között szívesen lát minden elnyomottat, aki társainak, önmagának, családjának érdekeiért bátor emberhez méltóan harcolni akar!

A hat millió profit.

A Ksod. profitjáról irtunk hivatalos adatok alapján egy szemlé, amelyre vonatkozólag a következő levelet vettük:

Tekintetes Szerkesztőség!

Lapjuk f. é. 20. számában a «Szemle» rovatban «A profit» cím alatt megemlékeznek a kassa—oderbergi vasut 1905. évi üzleteredményeiről s ezekhez oly megjegyzéseket fűznek, melyek a tárgyismeret teljes hiányára vallanak. Azt írja többek között a lap, hogy a részvényesek 6 milliónál nagyobb profitot vágnak zsebre. Hát ez egyszerűen nem áll. Köztudomás szerint a kassa—oderbergi vasut állami kamatbiztosítást élvező vasut; ami azt jelenti, hogy amennyiben a jövedelemből nem futná a részvények 4 százalékos kamatoztatására, a hiányzó összeget az államkincstár pótolja. Hogy a 4 százalékos kamatozás — s ennél nagyobb ez egyáltalán

ban nem lehet — olyan horribilis volna, azt talán a t. Szerkesztőség se állíthatja. Hogy az alkalmazottak nyomorusága nő, az bizonyos, de ez a jelenség nemcsak a kassa—oderbergi vasutnál áll fenn, hanem minden rétegben széles e hazában.

Ámde az is bizonyos, hogy kevés vasút van, mely alkalmazottai érdekében többet tenne, mint a kassa—oderbergi vasút. Hogy még többet nem tesz, annak oka az, hogy a kamatbiztosítás révén a kormánynak beavatkozási joga van s így a legtöbb intézményt a Máv. kaptafájára kell huzni. Hogy többet ne említek: a betegsegélyző-pénztár olyan szolgáltatásban részesíti tagjait, mint amilyenről másutt nem is álmodnak. S talán nem legkisebb érdeme a kassa—oderbergi vasutnak s ezt talán Önöknek kellene leginkább értékelni, hogy az első vasút volt, mely állandó munkásai részére nyugdírintézetet alapított.

Nem akarok további részletekbe bocsátkozni, azt hiszem az eddigiek is meggyőzheték Önöket, hogy bírálatuk igazságtalan volt. Pedig éppen a szociális törekvés jelszava az: «fiat justitia, perat mundus»

Tisztelettel

Szigeti János,
felügyelő.

«Fiat justitia, perat mundus» — «legyen igazság, ha összedül is a világ» nem a mi jelszavunk. A mi jelszavunk így hangzik: «legyen igazság, nehogy összedüljön a világ.»

A jelszókérdés azonban most mellékes. A fő az, hogy mi tényleg igazságosak akarunk lenni s így helyet adunk ennek a felszólalásnak. A magunk megjegyzéseit azonban természetesen nem hallgathatjuk el.

Hogy a részvényesek nem dugták zsebre a hat millió hasznát, hanem csak négy százalékot, az az ő privát bajuk!

Tény marad az, hogy ezt a hat milliót azok az alkalmazottak szerezték meg, akiknek munkája folyton szaporodik, keresete ellenben a viszonyokhoz képest folyton nyomoruságosabb lesz. A részvényesek a maguk négy százalékát minden munkaszaporodás, sőt egyáltalán minden munka nélkül megkapják.

Es ez a hiba. Ezért igazságtalan minden részvényhaszon, minden tőkejövedelem. «Aki nem dolgozik, ne is egyék». Aki valami munkát mással végeztet, egy fillért sem érdemel a munka gyümölcséből.

A Ksod. alkalmazottait, akik a vállalat minden hasznát előteremtik, egy igazságos társadalmi rendben meg is illetné mindez a haszon.

A Ksod. vezérigazgatója szeretné az

alkalmazottak folyton növekvő nyomoruságát azzal magyarázni meg, hogy «minden rétegben széles e hazában» nő a nyomoruság. A részvényesek rétegében sem a Ksod-nál, sem máshol nem igen van nyomoruság.

Magyarország földének ezerholdas tulajdonosai is többet szereznek évről-évre munkásaik bőrére. A vagyontalan rétegek nyomorusága azonban tényleg évről-évre nő, aminek közös oka: a munkáltatók profitja. S ha a Ksod. alkalmazottai nem kivételek a szabály alól, annak oka, hogy a Ksod. igazgatósága sem kivétel a szabály alól s első feladatának a haszon növelését tekinti.

Hogy a Mávot s a magyar államot is éri felelősség a Ksod. alkalmazottainak nyomoruságában, az gyalázat a magyar államra s bizonyítéka minden vasuti alkalmazott közös érdekeinek. Más országban az állam többé-kevésbé előjár a szociálpolitika terén, arra csak Ázsiában lehet példa, hogy magántüzek alkalmazottainak helyzetjavítási törekvéseit ne az elsősorban érdekelt magánvállalat, hanem maga az állam akadályozza meg.

Az állam szociálpolitikai feladatai mindenütt akkorák, hogy még nálunk is azt kell hinnünk, hogyha a Ksod. igazgatósága nagyobb energiával lépne sikra alkalmazottai érdekében, az állam meg ne hátrálna a — szegény elől.

De távol vagyunk attól, hogy az igazgatóságtól ilyen erélyes fellépést követeljünk mindaddig, míg maga az alkalmazottak nagy tömege nem ébred arra a tudatra, hogy kötelessége szervezetben előmozdítani annak a rétegnek érdekeit, amelyhez tartozik.

Mert erre a Ksod-nál is szükség van. Ha az igazgatóságnak tényleg vannak helyzetjavító törekvései, akkor azokat a szervezet csak segítheti, pláne akkor, ha ezirányban az állam is akadékoskodik.

Ami a Ksod. alkalmazottainak felemlégetett előnyeit illeti, azoknak nagyságát és értékét mi sem jellemzi jobban annál a hivatalos vallomásnál: «*hogy az alkalmazottak nyomorusága nő, az bizonyos.*»

Ebből a tényből kettő következik.

Még pedig a Ksod. alkalmazottaira nézve az, hogy jelszavuk ma már csak ez lehet: «*be a szervezetbe!*»

A Ksod. igazgatóságára nézve pedig az, hogy alkalmazottai érdekében erőteljesen

kell sikra szállania még az állammal szemben is. Amit annyival is könnyebben tehet meg, mert a részvényhaszon bizonyos határon túl úgy sem növekedhetik.

SZEMLE.

1906 május 27.

... És történt vala ez az Úrnak 1906-ik esztendejében, az ugynevezett XX-ik században, melyre nagyon büszkék valának a napkeletről és napnyugotról jövők, mert valósággal olvadozának a humanizmus fény sugarának jótévely melegétől.

Jöttek azonban napnyugatról és napkeletről pogányok is, akik fájón panaszkodtak, hogy 50 százalék táppénzből megélni a mai viszonyok közt nem lehet s ennél fogva táppénzüknél 75 százalékra való felemelését kérelmezték.

Erre természetesen mindenki úgy vélekedik, hogy a humanizmusságtól csöpögők táborában valósággal olvadoztak s egymást tullicitálva iparkodtak a pogányok kérelmeit magukévá tenni. Oh nem, nem így történt. A kinevezett urak — kikkel ha egyenként beszélsz, mindegyik jóakaród, munkásbarát — összeségében ellene szavazott a betegsegélyző közgyűlésen a 75 százaléknak azzal az érveléssel, hogy ez dologtalanságra szoktatná a vasuti munkásokat, ellene szavazott másrészt azért is, — mint mondák — ők, mert ezáltal érdekeiket megrövidítve vélnék. Hogy mivel volnának ők, — akik egy évig ugyanis az intézettől kapják a fizetésüket — megrövidítve, azt ugyan bebizonyítani nem tudták. Mi azonban tudjuk honnan fuj a szél.

Munkástestvéreink!

Ha a betegség egyiket, vagy másikat ledöntene a lábáról s családoknak még a kenyérből sem volna elég, menjetek és köszönjétek meg a kinevezett uraknak, akik folyton munkásbarátságot prédikálva, a monarchikus szövetségbe csalogatnak lépes mézzel: részletes szénrel, évi 2 szabadjeggyel, adósság konvertálással benneteket, de akik nyíltan állást foglalnak ellenük akkor, amidőn betegség esetére valamicskével na-

A „Magyar Vasutas“ tárcája.

KERESZTÉNYEK.

— Irta Risser L. —

Gyakran gondolkoztam azon, hogy hogyan járna szegény üdvöztőnk, ha újra a világra jönne.

Mert olyanokat tett és olyanokat mondott, amit semmiféle jámbor keresztény sem helyeselhet.

Akkoriban, Tiberius császár alatt, nem a legjobb lábon állt az erkölcs. Az emberek úgy éltek, hogy szegény, gyalázat volt; minden sarkon és minden ház előtt meztelen szobor állott. Az ágyasságot nem is büntették, ha följelentették, a rabszolgákkal meg kiki azt tehetné, amit akart.

Nyilvános ház több volt Rómában, mint ma Berlinben és Lipcsében együttvéve.

És még szomorubb volt, hogy e sötét éjszakába még egy fény sugar sem vetett világosságot, mert még hiányzott a német tiszteltesasszonyok fajtája.

Már most minden jámbor keresztény azt gondolhatja, hogy üdvöztőnk még szigorubban állt a sarkára, mint mai legbuzgóbb követői.

De ő nem hívott egybe erkölcs-kongresszusokat, nem jelentett föl senkit, csak szegény halászaival barátságolt, vigasztalta

az embereket, fölemelte a szerencsétleneket és ha már megharagudott, mindig a gazdagokat és képmutatókat érte haragja.

Igen, még az anyagi vétkezők iránt is könyörületesnek mutatkozott.

Egyszer zsidó presbiterek — már akkor is farizeusoknak neveztek őket — egy házasságtörő asszonyt keményen megfedtek.

Az üdvöztő azt mondta, hogy hagyják békében a szegény asszonyt, mert nincs ember vétek nélkül.

A legsajátságosabb pedig az volt, hogy a presbiterek elszégyellék magukat és — abba hagyták a szidást.

Manapság nem fordulna elő ilyesmi; azt hiszem, még fel is jelentenék az üdvöztőt a német tiszteltesasszonyok megsértése miatt.

Mert ezeknek az asszonyoknak, tudniillik, nincsen vétkük.

Egy másik alkalommal meg egy rossz asszonyszemély jött az üdvöztőhöz és sirt és megmosta az üdvöztő lábait.

Ekkor felállt egy zsidó szuperintendens és rettenetesen méltatlankodott, mert egy bűnös asszonyra kellett néznie.

— El az átkozottal! — kiáltott — hogyan merészkedik ilyen némbor abban a szobában tartózkodni, ahol én vagyok?

Mikor az üdvöztő ezt hallotta, pir öntötte el szelid arcát és ránézett a szuperintendensre.

Nem haragosan, nem mérgesen. De úgy, hogy a bőgő farizeusnak, — akkoriban a szuperintendenseket így hívták — hogy a bőgő farizeusnak a torkán akadt a szó.

Es a siró asszonyt az üdvöztő megvigasztalta. — «Sokat szeretett, sokat meg kell neki bocsájtani.»

Kedves testvérem, itt egy kicsit ki kell fujnom magamat.

«Sokat szeretett, sokat meg kell neki bocsájtani.»

Igy hangzottak a szavak.

Ha most például egy lelkész felesége ült volna ott, vagy egy szuperintendensné, vagy — uram bocsáss! — egy püspök felesége?! Mi történt volna?

Az a kis kebel, amivel ezek az asszonyok még birnak, hullámsani kezdett volna és szemeket meresztettek volna, micsoda szemeket!

Láttam egyszer egy lelkész feleségét, Chemnitzbe való volt.

Ez elmesélte, hogy cselédje gyereket szült hajadon léte! A vétek gyümölcse, mondta és fűzőld szeme eikkázott a megbotránkózástól. Tehát felebarátaim, azt hiszem, úgy néztek volna a jámbor asszonynépek üdvöztőnkre is, mikor azt mondta, hogy a bűnösnek meg kell bocsájtani. Ők nem bocsájtottak volna meg semmit, elhiszitek.

Persze a zsidó presbiterok sem voltak elnézők és az üdvöztőt keresztre feszítették.

gyobb darab kenyeret kérünk. Na hát tisztelt jóindulatú munkásbarát urak, mi csak (?) egyszerű fizikai munkások vagyunk, de legyenek meggyőződve, sokkal több a tisztességű tudásunk.

Őnök, akik kiverték a munkás s annak családja szájából a kenyeret, milyen lelkiismerettel tértek haza, nem tudom, de nem is leszünk rája kíváncsiak, mert régi, de igaz s igaz marad az a közmondás: nem jó az urakkal egy tából cseresznyét enni.

Mi, öntudatos munkások nem is óhajunk, de ezek után a vasuti munkások összessége megfogja adni a méltó választ az Önök házi zsidajáknak, kik hazug kortesfogásokkal, félemlítésekkel terrorizálják a vasuti munkásokat a szent korona szövetségbe való belépésre.

Munkástestvéreim! Elég?! . . . Mondják még többet?! . . . Részletre vívmányként fogtok szemet kapni, esetleg családokat részére 2 szabadjegyet is, de 75 százalékot ne kérjétek, ilyen pogányok egészen ne legyetek, mert tanuljátok meg: tűrőké és szenvedőké a mennyeknek országa. Tanuljátok meg, hogy az urak teljes fizetésével szemben a munkásságnak csak az 50 százalék van arányban. Tanuljátok meg . . . eh, de ne tanuljátok semmit, majd elvégez helyettünk mindent a magyar királyi ész, tapintat és erély, s ha mégis valami bolondot tanálnánk szólni, ott van a fő-fő ész, Lászlóffy Lajos irodatiszt ur, a dicshymnusok atyamestere, aki nyilván ünnepi szónok lesz azon a banketten, melyet a kinevezettek annak az örömeire tartanak, hogy a munkások s családtagjaik szájából kiűtötték a nagyobb darab kenyeret.

A szervezettség haszna.

A munkásság helyzetjavító törekvéseinek utolsó fegyvere a sztrájk. Ez már csak akkor kerül elő a fegyvertárból, mikor a szervezettség ereje önmagában nem elegendő a helyzetjavító törekvések sikerességéhez. Amikor már kérés, követelés nem használ s a profit vágya elfojtja a tőkében a munkások és egyéb alkalmazottak iránt érzett szánalmat és az igazságosságot, amely érthetővé, sőt elősegítendővé teszi a munkásság minden helyzetjavításra irányuló kívánságát.

A sztrájk utolsó fegyver s lehetőleg kerülendő, hiszen a munkásságra magára is káros lehet. Tudja, érzi ezt Magyarország

munkássága is. De tudják a munkáltatók is, hogy a sztrájkot előzékenységgel, engedelmekkel mindig elkerülheti.

Nyugodtan állíthatjuk ezek után, hogy Magyarországon tisztán a szervezettség erejével, sztrájk nélkül több eredményt vívunk ki ma már a szervezett munkások, mint a sztrájk fegyverével. A nyomdászok például tavaly minden nagyobb sztrájkmozgalom nélkül jelentékeny bérjavítást és munkaidő-leszállítást értek el. S az ő példájuk nem áll egyedül.

S ha mégis oly sok üdvös eredménye volt tavaly a sztrájkoknak, az csak azt sejteti, hogy a sztrájk nélküli szervezett sztrájkmozgalomnak még nagyobb eredményei voltak.

A szervezettség diadalát, üdvös voltát bizonyítják tehát a sztrájkeredmények is.

A magyarországi szakszervezetek tanácsának kimutatása szerint *tavaly sztrájk révén 32,418 munkás nyert összesen napi 60,038 óra munkaleszállítást és 39,798 munkás nyert összesen napi 14,672-30 korona béremelést.*

Harminckét és félezer munkás szentelhet családjának, művelődésének, szervezetének naponta átlag másfél órával többet. Majd 40 ezer munkás kap évente összesen három millióval több bért.

A sztrájk nélkül elért eredmények, ha csak annyit is kitesznek, mint a sikeres sztrájkok eredményei, ez máris annyit jelent, hogy Magyarország munkásságának évi hat millióval több bért, naponta 120,000 órányi munkaidő leszállítást ajándékozott a szervezettség.

Aki még ebből sem okul, nem épeszü ember.

BELFÖLD.

A V. V. V. alkalmazottainak bérmozgalma. A Villamos Városi Vasut alkalmazottainak küldöttsége szombaton járt az igazgatóságnál, amelytől azt a fölvilágosítást, kapta, hogy a kérések nagyrészt hajlandó teljesíteni, megengedi a fegyelmi bíróság megalakítását, reformálja az alapszabályokat, rendezi a nyugdíj-kérdést, beleegyeznek, hogy a kezdőfizetés 40 forint legyen, csakis abba nem hajlandó belemenni, hogy a 40 forint fizetésen kívül még lakáspénz is járjon az alkalmazottaknak. Azt is közölte velük az igazgatóság, hogy a reformok behozatala

nem történhetik meg percek alatt, arra idő kell, még pedig lényegesen sok idő, éppen ezért szüntessék meg a sztrájkmozgalmat és várjanak tüellellemmel. Bizalmi érfeikből alakítsanak bizottságokat, amelynek az lesz a hivatása, hogy idővel kiharcolja mindazokat a követeléseket, amelyet az igazgatóság kiállításba helyezett. Az alkalmazottak, akik már annyiszor csalatkoztak az igazgatóság ígéreteiben, aznap este gyűlésre jöttek össze, azonban azok, akik a mozgalmat vezették, cserbenhagyták társaikat. Az alkalmazottak nagy része erre megijedt és otthagya a gyűlést. A többiek — 70—80 ember eléggé könnyelműen elhatározta, hogy sztrájba lép. Ezt nem szabadott volna tenniük, mert nem rendelkeznek semmiféle szervezettel. Megmondottuk a mozgalom kezdetén, hogy szervezet nélkül alig lehet valamit elérni és amit elértek, alig lehet megtartani. Az események tényleg nekünk adtak igazat. Vasárnap reggel vagy 80-an sztrájkba léptek, de teljesen eredménytelenül, amennyiben az igazgatóság szombati engedményeinél többet nekik nem adott meg. Ez mindenestre sajnálatos dolog, de a V. V. V. alkalmazottai okulhatnak ebből: első feladatuk a szervezet megalkotása legyen.

Egy érdekes kinevezés. A Budapesti Napló írja: A negyvennyolcas párt nem tulságosan meglegedett és kritikára hajló körökben sokat beszéltek ma egy kinevezésről, amely az új korszak szellemét egészen másként jellemzi, mint az ünnepi vezércikkek.

Az államvasutak igazgató-főorvosa, dr. Csátary Lajos nyugalomba ment és helyébe régi helyettesét, dr. Tóthfalussy Gyulát nevezik ki. Amilyen meglegedést kelt a régi, érdemes tisztviselő megérdemelt előléptetése, olyan visszatetszés támadt ama — hir szerint már befejezett — kinevezés híre nyomán, amelylyel Tóthfalussy helyébe főorvos-helyettesül dr. Chyzer Béla gyakorló orvost nevezte ki Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter. Dr. Chyzer nem tagja a vasuti orvosi testületnek és képzett, érdemes kebelbeli orvosokat háttérbe szorítva, kerül fényes állásába. Kinevezésének magyarázatát ugy politikai, mint vasuti körök magas összeköttetéseiben keresik. Édesapja miniszteri tanácsos és annakidején *Andrássyék háziorvosa volt.* Ő maga viszont a *Kossuth Ferencvel rokonságban lévő gróf Benyovszky Sándor családjánál háziorvos.*

De a mostaniak még gonoszabbul csinálták volna. Ezek lelkeszkongresszust hívtak volna egybe és hölgyeket is meghívtak volna, hogy nézzék meg a keresztrefeszítést.

Most el kell képzelnetek, hogy hogyan történt volna mindez.

Előtte való este gyűlés lett volna, mint például Kölnben.

A terem fulladásig megtelt volna, teli lett volna papnövendékekkel, lelkeszszel és presbiterekkel.

Azután egy udvari prédikátor beszélt volna.

Először, hogy az egész világ paráználkodik, kivéve persze őt, a presbitereket és lelkesz urakat és p. t. hitfeleiket.

És másodsor azt mondta volna:

— Kedves testvéreim az Urban! Holnap keresztrefognak feszíteni egy embert, aki egy bukott nőnek bünbocsánatot ígért, mert sokat szeretett. Ezt a kivégzést áhíthatos örömmel fogjuk végignézni, mert istennek tetsző cselekedet lesz.

És akkor mindenki éljent kiáltott volna és egy presbiterné asszonyság megköszönte volna a meghívást a jelenlevő hölgyek nevében és kijelentette volna, hogy kiváló örömmel vesznek részt e kivégzésen mindnyájan, mert ezzel a tisztességes asszonyok meggyalázott becsületét állítják újra helyre.

Másnap pedig, kedves feleim, ezek az asszonyok teljes számban ott lettek volna.

De nem a jeruzsálemi sirató asszonyok

közt álltak volna, hanem gunyosan mosolyogva nézegették volna az ablakból és mikor egy könyörtelen asszony az izzadság-kendőt nyújtotta annak az embernek, akkor a szuperintendensné ezt mondta volna: Tulajdonképpen ezt a némbert is ki kellene végezni.

És a keresztrefeszítés után a lelkeszkongresszus tagjai kirándulást rendeztek volna a Genezáreth tavaára vagy más valahová, ahol jól lehet mulatni és a szép tájékat élvezni.

Rendeztek volna egy velencei éjszakát és egy tehetséges hölgy elénekeltte volna a «Lorelei»-t és még a szigorú presbiterek is vidámak lettek volna, aminthogy az ember vidám a jól végzett napimunka után.

Hazafelé lampionokat vittek volna és egy lelkesz sovány leánya talán odasimult volna egy sovány papnövendékhez és azt susogta volna:

— Tulajdonképpen mégis csak libabőrözött a hátam, amikor azt az embert a keresztrefeszítették.

De a lelkeszjelölt ur azt mondta volna: Ez ne bántsa magát, Ida kisasszony, gondoljon csak arra, mit mondott a bukott nőnek!

És hátrább, az ünnepi menetben egy kövér püspök hevesen beszélgetett volna társaival.

És azt mondta volna:

— Mindjárt gondoltam, hogy a dolognak nem jó vége lesz. Emlékezzék csak, mit prédikált a hegyen: «Jaj nektek, ti gazdagok! Mert nektek már meg van a vigasztok!» Hiszen ez a vagyonos osztály ellen szól! Hiszen ez osztálygyűlöletre való izgatás! Ha valaki úgy viselkedik a vagyonos osztály ellen, akkor persze, hogy rossz véget ért.

— Természetes! — felelte volna egy prespiter — ez bizony igaz. Egyáltalában a prédikációnak olyan volt a tendenciája, hogy még a nemzeti érzést is sértette. Csak arra a helyre emlékeztetem: «Boldogok a békeszeretők, mert ők isten fiai.» Ez egész világosan népünk katonai kiképzetése és az általános védkötelezettség ellen izgat. És ezzel együtt fenséges urunk, Tiberius császár ellen is.

— Na persze, — mondta volna a szuperintendens, — na persze.

És azután odafordult volna a feleségéhez: — Kedves Emilia, becsomagoltad azt a libacombot is, amit meghagytam?

— Persze, hogy bepakoltam, — mondta volna az asszony.

— Majd holnap megeszem a kávéhoz, — felelte volna a szuperintendens. — Most pedig szép kényelmesen bevonulunk Jeruzsálembe!

Ezen a réven az államvasutak összülése-
nek meghallgatása nélkül kerül a helyettes-
főorvosi pozícióba, — rögtön felügyelői
ranggal — amelyre a vasut régi orvosai
hiába áhítoznak.

Nem tudjuk, mennyiben igaz a B.N. hire,
de valamit meg kell jegyeznünk. Minden-
esetre sajnálatos, hogy Chyzer pályaorvos,
akit nagyon is rátermetnek találunk a szó-
banforgó állásra, nem érdemei, hanem ezen
véletlen révén juthat csak olyan helyzetbe,
amelyben munkásbalesetügyi tanulmányai
eredményének gyakorlatban is érvényt sze-
rezhet.

Féláron való utazási kedvezmény a nem ál-
lami tanároknak és tanítóknak. A legutóbbi mi-
nisztertanács, mint a Kel. Ért. jelenti, Apponyi kul-
tusztiszter javaslatára hozzájárult ahhoz, hogy a
nem állami tanároknak és tanítóknak a féláron való
vasuti kedvezménye megadassék. Kossuth Ferenc
kereskedelmi miniszter a legközelebb ilyen értele-
mben rendeletet fog kibocsátani.

KÜLFÖLD.

Vasutassztrájk Argentiniában. Az ar-
gentinai vasutas-szövetség (Confederacion
de ferrocarrileros en Argentinien) elnökétől,
Zaccagnitól azt az értesítést kaptuk, hogy
Argentína déli vasutvonalain 2000 műhelyi
munkás sztrájkol. Bár választott bíróság elé
vitték az ügyet, melynek tagja volt a szo-
cialista egyletnek három tagja is, az elnöke
pedig Tedin mérnök volt, azonban egyezség
mégsem jött létre, mert a vasuttársaság kép-
viselője nem engedelmessékedett a választott
bíróság ítéletének. Sztrájkolnak továbbá a
«Nagy nyugat-argentínai vasut» műhelyi
munkásai is, melyet Mendozában alapított a
vasuttársaság. Nemsokára a Villa-Mercedes,
San-Luis és La-Paz-ban dolgozó munkás-
társaink is csatlakoznak ehhez a sztrájkhoz.
A sztrájkoló műhelyi munkások követelik,
hogy az 1—2 pesosnyi béreket mintegy 40
százalékkal, a 2—3 pesosnyi béreket 30 szá-
zalékkal, a 3—3.50 pesosnyi béreket 20 szá-
zalékkal és a 4 pesosnál nagyobb béreket
15 százalékkal emeljék fel. Mindezekben
a mozgalmakban nagy szerepet játszik a rend-
őrség, minek következtében az önkényes
beavatkozás és a jogtalan letartóztatás min-
dennapos.

A porosz államvasutak igazgatósága kilátásba
helyezte, hogy alsóbb hivatalnokainak és állandó
munkásainak kölcsönt fog adni egy és kétszalados
házak építésére. Főleg azonban ott teszi meg ezt
igazgatóság, ahol hiány van kiadó lakásokban, vagy
ahol a műhelyekhez közel ilyen nem kapható. A
kölcsön az építkezési költségeknek háromnegyed
része lehet. Legfeljebb 6000 M. A kölcsönvevő
köteles évenként 6 százalékat a kölcsönösszegnek
törleszteni és a fennmaradó rész után még 3 és fél
százalék kamatot fizetni. Csak oly egyén kaphat
kölcsönt, akinek teljesen tehermentes telke van,
ugy, hogy a kölcsönt első helyen be lehessen tá-
bláztatni a telekkönyvbe.

A nesseldorfi vaggongyári sztrájk nagyban
foglalkoztatja az ottani lakosokat. Megelégedéssel
konstatálhatjuk, hogy az egész vidék polgársága
együtt érez a sztrájkolókkal és iparkodik őket erköl-
csileg és anyagilag egyaránt támogatni. Így vasár-
nap, f. hó 13-án Freibergben a Riegerplatzen egy
meetinget tartotak, melyen több mint négyezer
ember vett részt, köztük Freiberg, Nesselldorf,
Drholetz stb. csaknem minden kereskedője és ipa-
rosa. A cégnek a munkásokkal szemben való brutális
eljárását tárgyaló és a sztrájk okait fejtegető
telszólalások után egyhangulag elfogadták a követ-
kező határozati javaslatot:

Freiberg és környéke polgárságának folyó évi
május 13-án tartott összejövétele az informáló re-
ferádák meghallgatása után kijelenti: Határo-
zottan elismerjük a nesselldorfi
vaggongyár igazgatóságától brutálisan előidézett küzdelem jogosult-
ságát és a harcban álló munkások-
nak leghatározottabb rokonszenvűn-
ket fejezzük ki. Egyszersmind kijelentjük,
hogy a küzdelemnek egész tartama alatt nemcsak
erkölcsileg, hanem anyagilag is támogatjuk

őket, még pedig mindaddig, míg teljesen győzelmet
nem arat azon a brutális merényleten, mely a mun-
kásoknak minden szabadabb mozgódását az éh-
ség korbáccsával akarja leverni. Eljen
a szolidaritás! Eljen a sztrájk!

A határozatban foglaltakat tényleg megvalósítják
és a polgárság valósággal megtiszteltetésnek tekinti,
ha a sztrájkolóknak teljes erejével segíti, bár mint
mindenütt, úgy itt is van kivétel. Zwerzina, a neu-
tilscheini kerületi kapitány és Belischek, a preraui
iparfelügyelő jelenleg azon fáradoznak, hogy békét
hozzanak létre és úgy látszik, hogy az igazgatóság
is el akar térni eszterlen magatartásától, mert mind-
járt a gyűlés után az iparfelügyelő és a kerületi ka-
pitányság informatív jellegű, előzetes tanácskozá-
sra hívták a fém munkások képviselőit, Weska és Ros-
sak elvtársakat és a famunkások képviselőjét, Vys-
kovsky elvtársat, hogy a munkások követeléseiről
és kívánalmairól értesüljenek és hogy ennek az
információnak az alapján vezethessék a további
tárgyalásokat. Mivel a munkásoknak csak az a kö-
vetelése, hogy az elbocsátott 24 munkást és az
összes sztrájkolókat visszavegyék, és eddig csak
néhány olyan kívánságot jelentettek ki, melyek na-
gyon könnyen teljesíthetők, azért remélhetjük, hogy
a sztrájk, ha az igazgatóságnak tisztességes a szán-
dék, a legrövidebb időn belül megszűnik. Ellen-
kező esetben a munkások, a cég makacsságától
felingerelve, kívánságaikat követelésekké változtat-
ják, aminek hosszas, kitarató küzdelem lenne a kö-
vetkezésképpen. A fém munkások, nyereg-
gyártók, fénymázolóok és a segédmun-
kások odautazását meg kell gátolni.

SZÖVETSÉGI ÜGYEK.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének
hivatalos közleményei.

A Szövetség munkája.

Amit annyi ezer öntudatos vasutas re-
ménytelt kebellet sóvárogva várt, aminek el-
jöttét örömtelt szívvel óhajtotta a régi szer-
vezetünknek minden egyes katonája, bekö-
vetkezett. A vasuti munkások ma már mind
egy táborban vannak: a Szövetségünk tábo-
rában.

Örömteljes lelkesedéssel szemléljük az
alakuló csoportokat, amelyeknek minden
egy tagja kész harcra a Szövetségünk
nagy céljainak. A megpróbáltatás nehéz
napjai következnek most rátok, ti névtelen
katonái Szövetségünknek, akik ott küzdötök
minden támogatás nélkül a vidéken. Ne le-
gyen egy se kishitű köztetek. Tántoríthatat-
lanul csak előre — mindig csak előre!

Megállni nem szabad ama tudattal, hogy
most már eleget tettünk a kötelességünknek
azzal, hogy helyi csoportot alakítottunk. A
helyi csoportoknak meg kell felelni annak
az erős erkölcsi tartalomnak, amelylyel a
vasuti munkások mozgalmát eddig is meg-
töltötte. A helyi csoportok minden egyes
ténykedése bizonyítéka kell hogy legyen an-
nak, hogy a vasuti munkások szövetsége
oly öntudatos emberek szervezete, akik ügyük
igazságának tudatában méltóság teljes nyuga-
lommal, de feltartóztatlanul haladnak a
céljuk felé. A fejlődés örök törvénye utalt
bennünket erre az utra, amelyről semmiféle
megfélemlítés többé le nem téríthet.

A megalakulás körüli teendők miatt egy
időre — de csak rövid időre — a Szövet-
ség feladatainak szünetelni kell. De a szer-
vezés, a megalakulás munkájának minél
gyorsabban folytatódni kell. Tartsunk min-
denütt gyűléseket a Szövetség érdekében.
Ahol kevés számban vannak vasutasok, ott
tartsunk értekezleteket, hogy senkise hiányoz-

zék az öntudatos vasutasok ma már számot-
tevő táborából.

A munka, a felvilágosodás munkája sza-
kadatlanul folytatódjon az országban. Nem
elegendő, hogy csak nagyobb vasuti gőc-
pontok alakítsanak csoportokat. A kisebb ál-
lomásokon is kell létesíteni befizető helyeket,
hogy Szövetségünk hatalmas legyen. Ez az
élet. Folytonos és soha nem szünő törekvés
a fölkételesség felé. Mert ahol nincs fejlődés,
ott nincs élet. Ha céltudatos Szövetséget
akarunk létrehozni, ha azt akarjuk, hogy
Szövetségünk erős és hatalmas legyen, ak-
kor alkalmazkodnunk kell az élet és a kor
követelményeihez.

Ezt az elvet tartsák mindenütt szem előtt
munkástársaink, most, midőn igazán dicsé-
retre méltó munkát végeznek.

Az ország minden részéből jönnek sürgető
értesítések, hogy a Szövetség helyi csoport-
ját megalakítsuk. Munkástársaink a pünkösdi
ünnepek alatt derékas munkát végeztek és
legyenek meggyőződve, meg lesz az ered-
ménye. Mi szilárdan állunk a poklokön ke-
resztül is és hűek maradunk Szövetségünk
programjához. Ezt azonban csak úgy érjük
el, ha munkástársaink lankadást nem ismerő
buzgalma nem törik meg. Haladunk a meg-
kezdett uton tovább. Jelszavunk: aki nincs
velünk, az ellenünk.

A gyűlési tudósításaink következők:

Cegléd. Ceglédi munkástársaink e hó 3-án tar-
tottak gyűlést, melyen szép számban jelentek meg
a munkástársak, dacára, hogy a zsirondisták az
napon adtak ki röpiratokat ellenünk és rábeszél-
ni igyekeztek a munkástársakat, hogy a gyűlésen ne
jelenjenek meg.

Reggel Sándor munkástárs nyitotta meg az
ülést és átadta a szót Garai Ármin központi kiküld-
öttnek, aki erős érvekkel bizonyítja, hogy mennyire
szükséges, hogy a vasuti munkásság tömörüljön.
Felhívja a jelenlévőket, hogy alakítsák meg a ceg-
lédi helyi csoportot, amit nagy lelkesedéssel el-
fogadtak. Ezek után következett a helyi csoport
vezetőségének megválasztása a következőképen:

Elnök: Reggel Sándor, jegyző: Eötvös
Gábor, pénztárnok: Tóth József, bizalmi vezető
férfiak: Orosz Sándor, Baunok Márton, Siki
Emil, Szemezsdy József, Szedlák István,
Magó László, Farkas János, Torma Pál,
Bálint Pál, Balogh Sándor, Szalicsnyó
István. Választás után az elnök megköszöni a bi-
zalmat és a gyűlést lelkesítő szavakkal zárja be.

Érsekújvár. Érsekújvári munkástársaink május hó
28-án, este 8 órakor tartották alakuló gyűlésüket. A
szép számmal látogatott gyűlést Strobl Jenő köz-
ponti kiküldött nyitotta meg. Korelnöknek Opri-
zsán Zsigmondot, jegyzőnek Menyhárt László
munkástársat választották meg.

Korelnök megnyitja a gyűlést, üdvözlöi a jelen-
lévőket és átadja a szót Kolumbán Miklós köz-
ponti kiküldöttnek, ki ismerteti a szövetség alap-
szabályait, célját és hasznát, a két szövetség ellen-
tétét és csatlakozásra hívja fel a jelenlévőket.
Erre a gyűlés egyhangulag kimondja a
csatlakozást a Vasuti Munkások Országos
Szövetségéhez.

Utána Strobl Jenő fejtegeti a munkások mai
helyzetét, párhuzamot vonva a mai drága megél-
tési viszonyok és az alacsony kereset között. Fel-
hívja a munkások figyelmét a szervezkedésre, me-
lyet létjogosultságuk is megkövetel. Felemlíti szer-
vezkedésünk eredményét, rámutat összetartásunk
erejére, melylyel a vasuti munkások jogos és meg-
illető követeléseiket fogják elérni. Örömmel kon-
statálja a csatlakozást és felhívja a munkásokat a
választásra.

Az érsekújvári helyi csoport vezetőségét a követ-
kezőleg választották meg: Elnök Antal Ferenc,
pénztárnok Hecker Antal, jegyző Oprizsán
Zsigmond, ellenőröké Tanna Ferenc, Majnik La-
jos. Vezetőségi tagok: Rothammer Kelemen,

Zistvan Lajos, Federits Gyula, Kőrmendi Sándor, Prokopecz Márton, Faludi Imre, Prokopecz József, Ivanits József Diósi János és Klima György.

Elnök megköszöni a bizalmat saját és társai nevében és lelkes éljenzés között a gyűlést bezárja.

Székesfehérvár. A Déli Vasut alkalmazottai a Vasut. Munkások Országos Szövetségében vannak. Legutóbb megírtuk, hogy a Déli Vasutnak nagykanizsai munkásai és egyéb alkalmazottai múlt heti gyűlésükön kimondták, hogy csatlakoznak a Vasuti Munkások Országos Szövetségéhez és egyben megalakították a helyi csoportot is. Őket követték e nemes tevékenység terén a székesfehérváriak, kik szintén belátták szervezkedésüknek jogos és üdvös voltát, iparkodtak módot és utat találni, hogy Szövetségünkben ők is helyet foglalhassanak és mindnyájunkkal együtt küzdve, célt érjenek, hogy összetartásuk gyümölcsét élvezhessék.

Ez okból folyó hó 4-én gyűlést tartottak. Az egybehívók nevében Mikovits János megnyitja a gyűlést a szót Cservenka Miklós központi vezetőségi kiküldöttnek, ki rámutatott a munkások létérdekeik megóvásának kötelességeire, összetartásuk hasznára, megmagyarázza a munkás családja és a társadalom iránti kötelességét, mely ismét a szervezkedésre vezet vissza. Erős kritika tárgyává teszi a mai helyzetet, melyben a munkás csak tengődik és cifra nyomorúságban él. Ezek után felteszi a kérdést, csatlakoznak-e a Vasuti Munkások Országos Szövetségéhez, mit általánosan és egyhangulag elfogadtak és kimondták.

Utána Stróbl Jenő K. p. kiküldött általános figyelem között részletesen beszámol két évi szervezkedésünk hasznáról és az elért eredményekről. Megmagyarázza továbbá a Szövetség célját, hasznát, ismereti annak alapszabályait. Kijelenti, hogy a Szövetségünk első cselekedete a munkások kinevezése és fix fizetésének szorgalmazása, melyet a gyűlés éljenzéssel fogadott.

Kanizsai küldöttek üdvözölték a fehérváriakat, serkentvén őket a gazdasági harcra és a csatlakozás iránti kérdésekre igenlőleg válaszolt a gyűlés.

Következett a helyi csoport vezetőségének választása. Megválasztottak egyhangulag elnökké: Kaló Z. Ferenc; jegyzővé Dobrossy István; pénztárnokká: Gróf Imre; ellenőrökké: Mikovits János és Kováts Sándor; vezetőségi tagokká: Fülöp István, Polyák Mihály, Mogyoródi Lajos, Vincze András, Szabó János, Feigl Sándor, Pacsai Fülöp, Majos József, Szabó István, id. Zahranics Ede, Jung Márton.

Elnök megköszöni a munkástársak bizalmát, lelkes éljenzés között bezárja a gyűlést.

A vasuti munkások Szövetsége szombathelyi csoportjának helyisége Hungária-szálló I. em. alatt van. Hivatalos óra csütörtökön este 7 órától.

Petrozsény és vidéke vasuti munkásait értesítjük, hogy a helyi csoport helyisége a Radvall-féle vendéglőben van. Hivatalos óra minden hétfőn este 7—9-ig, továbbá havonta minden elseje utáni vasárnap. A hív. órák alatt a panaszokat és kérelmeket a helyi csoport vezetősége intézi el.

Felkérjük az összes megalakult helyi csoportok vezetőségét, hogy pontos címüket azonnal jelentsék be a központi vezetőségnek.

A helyi csoportok vezetőségeit és a vidéki bizalmiférfiakat felkérjük, hogy minden, a Szövetségnek szánt küldeményt a Szövetségnek címezzék. Helytelen őket a «Magyar Vasutas»-nak címezni, mert ez kislelteti a gyors és pontos elintézését.

A hatvani helyi csoport mulatságán felülfizettek: Helfrich Péter 40, Kun Sándor 40, Müller József 150, Varga János 30, Nagy Lajos 40 f, N. N. vasuti nyugalmazott tiszt 1, Kratofil Károly 1, Rózsavölgyi G. 1 kor.

A hatvani helyi csoport vezetősége minden csütörtökön este 7 órakor ülést tart, ugyiszintén minden hó első vasárnapján taggyűlést is tart.

Helyreigazítás. Lapunk múlt számában a sátoraljaujhelyi alakuló gyűlésen megválasztott bizalmiférfiak névsorából Deutschmann László neve tévedésből kimaradt.

A petrozsényi helyi csoport helyisége a Radvall-féle vendéglőben van, ahol minden este 7—9-ig összejövetel van. A panaszok és kérések mind ide küldendők.

A Vasuti Munkások Országos Szövetsége temesvári helyi csoportja 1906. évi május hó 20-án tartott nyári mulatság alkalmával felülfizettek: N. N. 20, N. N. 10, Pintér József vendéglős 10, aradi szervezett műhelymunkások 6, Hartmann J. felügyelő 5, budapesti központi vezetőség 5, szolnoki szervezett műhelymunkások 5, Kúnda József állomásfőnök 4, Sári János kertész 4, Wallant Gyula mérnök 3, Weisz Jakab cipész 3, Szamotny Rezső vendéglős 3, Heufel Győző raktárfőnök, Fried Adolf fűtőházi felügyelő, Hajduska Alfréd mérnök, Czank J. mérnök, Moskó N. mérnök, Göndör N. kocsi-fővizsgáló, Jenzer Péter kereskedő, Müller Ferenc cipész, Nenadovits István kereskedő, Schrotmayer J. W., Széli Mátyás, Wiszner Jakab 2—2 kor., Lenhardt N., Belgrasch Mátyás fodrász, Janzer Ferenc, Schreiber N. mérnök, Siebol Mihály, Mallinger Ferenc, Nagy Géza, Pfeifer Miklós 1—1 k, Müller György 60, Franz Péter 50 f és adakoztak továbbá még Gábori Antal, Lantos Károly, Hanszmann János, Bücher Antal, Gruber N., Fejes Gyula, Halász Dániel, Lenard József, Ebel József, Boldizsár Anna, Szabó N., Grosz Henrik és N. N. Összesen 11530 K.

Bizalmi-férfiak választása.

Hogy Szövetségünk szervezési munkája megkönnyíthessék, a központi bizottság felkéri a vidéki munkástársakat, hogy mindennél, ahol 30 tagnál kevesebben vannak, válasszauak maguk közül egy-két bizalmiférfit, aki az összekötő kapcsot képezze a központ és az egyes tagok között. A megválasztott bizalmiférfi pontos címé és a megválasztást igazoló okmány a központnak beküldendő.

Ott, ahol 30-nál többen jelentkeztek Szövetségi tagokul és kívánják a külön helyi csoport megalakítását, ezen szándékukat a központtal legalább 8 nappal előbb tudassák, hogy a kellő előkészületet megtehessek a helyi csoport megalakításához.

Ha munkástársaink megteszik kötelességüket, úgy rövid idő múlva hatalmas szervezetben egyesül Magyarország vasuti munkássága.

Testvéri üdvözzel
a Vasuti Munkások Orsz. Szöv.

Szervezeti ügyek.

A francia vasutasok szervezete kongresszusi határozat után kimondta, hogy nem vesz részt a «Confédération générale du travail»-nak május elsejére határozott mozgalmában. Hasonlóképp egyhangulag elvetette a nyolcórás munkanapnak május 1-én való életbeléptetésére vonatkozó javaslatot, mert ez a határidő túlságosan korai. Ellenben kimondta, hogy minden erejét a szervezetért való propagandára fordítja, hogy a tagok száma megszorodjék és a munkásosztálynak kellő nevelésben legyen része s így a munkaidő leszállításának kérdése minél előbb szönyegre kerülhessen és a nyolcórás munkanapot minél előbb kivihassa.

A pályafentartási, raktári, szertári és állomási munkások küldöttsége a kereskedelmi miniszteri államtitkárnál.

A kereskedelmi minisztériumbeli fényes fogadó termék bizonyára nem láttak még oly küldöttséget, amelyen a pályá-, raktár-, szertár- és állomási munkástársaink küldöttsége volt. A miniszteri előszobák közönsége, amely hozzá van szoktatva a kivasalt nád-rághoz és a fényes cilinderhez, az egyszer egyenesen a munkából jövő, szegényes, de minden cifraság nélküli munkás küldöttséget láthatott. Nem kétrét görnyedő, alázatosan könyörgő küldöttség volt ez, hanem az öntudatos munkásoké, kik emberi jogaik tudatában hívják fel az illetékes körök figyelmét arra a gyalázatos rendszerre, amely alatt a küldöttségbeli munkástársaink szenvednek. Nem hódolni ment ez a küldöttség, hanem felhívni a figyelmét az illetékes köröknek, hogy a küldöttségbeli munkások helyzeténél rosszabb és szegényteljesebb nincs sehol e széles Magyarországon. Most, midőn munkástársaink emlékirata a kereskedelmi miniszter asztalán fekszik, nem mulaszthatjuk el ismételt felhívni a miniszter ur figyelmét, hogy ne csak pusztá sablonos és bürokratikus elintézésrel érje be, mert minden kulturállamnak szegényére válnék az a rendszer, amelyben munkástársaink a szó teljes értelmében sínylődnek. Nem a szokás, a divat majmolása, a miniszteri előszoba és fogadóterem bámulása vitte fel munkástársainkat a minisztériumba, hanem az igazi nyomor, a nélkülözés, amely már elviselhetlenné vált.

Azonban bármint mérlegeljük munkástársaink emlékiratait, az bennünket se nem riaszt vissza, se nem térít le az eddigi utunkról.

Meg vagyunk győződve, hogy alázatos miniszteri audienciákot nem igen lehet az urakat meggyőzni helyzetünk nyomorúságáról, mert hiszen a mai államnak, bármilyen korszak alatt is viruljon az, nem az első kötelessége a munkások helyzetének segiteni. Minden öntudatos munkástársunk érzi azt egész valójában, hogy olyan társadalomban, ahol a katonaság, a hadügyi kiadások képezik a nélkülözhetetlen gondjait államférfiainknak, ott a munkások csak másodrendű lények. Hogy ez megváltozzék, hogy a munkások is emberek legyenek, ezen csak úgy lehet segiteni, ha öntudatra ébrednek, ha mérlegelni képesek a mai társadalmi állapotokat, ezeket felismerve, ennek megszüntetésére szervezkednek. Csak a szervezkedés soha meg nem szűnő mozgékonyaságával, az együttérzés folytonos fejlesztésével lehet eredményeket és vívmányokat elérni. Ha minden munkástársunk felvilágosodott lesz, ha minden munkástársunk átérzi és fel tudja fogni a szervezkedésben rejlő nagy hatalmat, nem lesz szükségünk még miniszteri audienciákra se, csak akarnunk kell és követelményeink teljesülnek. Szervezkedéssel mindent el lehet érni, de nélküle semmit.

A munkástársainkat Kiss Miklós munkástársunk, a Szövetség elnöke vezette fel a minisztériumba. A küldöttséget, amelyben egy pályafentartási, mint a raktár, szertár és állomási munkások képviselve voltak, Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter csúszos betegsége miatt nem fogadhatta, hanem Sztérenyi József államtitkár.

A küldöttségbeli munkások kérelmét Kiss Miklós munkástársunk adta elő. Beszédében vázolta azt a nyomort és nélkülözést, azt az igazságtalan bánásmódot, amelyet munkástársaink egész éltén át szenvednek s kérte a kereskedelmi miniszteri államtitkár, hogy az emlékiratokban foglaltak alapján segítsen a minisztérium az igazán nélkülözött munkástársaink helyzetén.

Sztérenyi József államtitkár válaszában megígérte, hogy amennyiben lehetséges, méltányolni fogja az emlékiratokat és amenny-

nyiben az állam pénzügyi helyzete megengedi, segíteni fog a bajokon. Azonban kijelenti, hogy mindent ezen a földön nem lehet elérni.

Az államtitkár ur ezen szavait semmiképpen sem értjük, mert igaz ugyan, hogy az államtitkár ur elért már annyit ezen a földön, amennyi megélhetés szempontjából elérhető és az is igaz, hogy munkástársaink nem is ábrándoznak hasonló tulvilági boldogságról ezen a földön, de mindenesetre eltagadhatatlan emberi joguk, hogy tisztességes megélhetést, becsületes munkarendet és emberi bánásmódot követeljenek. Ez meg is fog valósulni, mindjárt ha az államtitkár ur tulvilági ábrándozásnak tekinti is, ha van a kereskedelmi miniszterben elég okos és előrelátó politika, az ő beleegyezésével, ha nem a szervezkedés erejével, az intéző körök akaratának ellenére is. Munkástársaink a megélhetés minimumát kérik, ha ezt meg nem adják, jöhet majd idő, midőn követelik. Éppen azért bármilyen választ is kapjunk a szervezet által benyújtott emlékiratunkra, csak nyugodtan és higgadtan szöjünk szervezkedésünk fonalát.

60,000 óra, 15,000 korona.

A magyarországi szakszervezeti tanács lapjában megjelent a tanács jelentése a Magyarországon tavaly lefolyt bérharcokról.

Szervezett munkástársaink fejlődő erejéről és a szervezkedés hatalmáról tesz tanúságot az a jelentés, amelynek fontosabb és benünket is érdekli részleteit alább közöljük:

Már az év elején megjelent általános jelentésünkben mondtuk — írja a Szakszervezeti Értesítő — hogy a magyarországi munkásság osztályharca még sohasem volt oly kiterjedt és éles, mint az 1905. évben. Ez állításunkat most számokkal igazoljuk. 1905-ben 346 általános jellegű sztrájk, 36 kizárás és 344 üzemi vagy építkezési zárlat volt.

Miután az 1905 előtti években lezajlott gazdasági harcokról nincsenek pontos adatok, összehasonlítást nem tehetünk, de annyit konstatálhatunk, hogy a magyarországi munkásmozgalmak története hasonló harcias évet nem képes felmutatni, mint az 1905-iki volt. Kimutatásunk szerint 58,512 munkás vett részt a sztrájkmozgalomban. A fém-munkások maguk 27,300-al szerepelnek. De nemcsak a sztrájkolók aránylag óriási nagy száma, hanem a gazdasági harcok hosszú tartama és elkeseredettsége is felülmulja a korábbi évek sztrájkmozgalmait.

1905-ben a munkáltatók jórésze már szervezve volt és ennek tulajdonítható az, hogy úgy a vasgyárosok, mint az építőmesterek nemcsak erős védelmi harcot folytattak, hanem támadólag is léptek fel. 36 esetben kizárták a munkásokat. Ez kétségtelen jele annak, hogy a szervezett munkásokkal szemben szervezett munkáltatók állottak. A kizárások éle a munkásszervezetek ellen volt irányítva. De hiába volt az erőlködés. Tudomásunk szerint egyetlen kizárás sem végződött sikerrel. A munkáltatók nemcsak hogy eléjük nem érték el, hanem egész határozottsággal állítható, hogy a kizárások nagyban fejlesztették a szakszervezeteket.

A lezajlott mozgalmak közül 251 teljes, 318 részleges győzelemmel, 83 eredménytelenül és 74 ismeretlen eredménnyel végződött.

Az elért eredmények a következők:

1. Munkaidő rövidítést nyert:

11000 munk.	3·5 órát,	összesen napi	38,500 ó.
1432 »	2 »	»	2,864 »
1200 »	1·5 »	»	1,800 »
3058 »	1 »	»	3,058 »
7641 »	0·75 »	»	5,730 »
8087 »	0·5 »	»	8,086 »

32418 munkás összesen napi **60,038 ó.**

2. Munkabéremelést nyert:

11000 m. à naponta	60 f-t,	össz. napi	6600—
500 »	»	»	270—
1701 »	»	»	680—
21529 »	»	»	6458·70
1568 »	»	»	313·60
3500 »	»	»	350—

39798 munkás összesen napi **14672·30**

Összegezve ezeket a számokat, azt látjuk, hogy 32418 munkás a bérharcok által 60,038 óra napi munkaidőt, vagyis átlag egyenkint 1 óra és 51 perc munkaidő rövidítést nyert. Ez óriási eredmény különösen az építőmunkások sikeres harcainak köszönhető. Ugyanis, mint táblázatunkból látható, a kőművesek átlag 3 és fél óra munkaidő rövidítést nyertek. 1904-ben még igen sok vidéki városban 13—14 óra volt a kőművesek munkaideje és 1905-ben a vidéken a tíz órás és a fővárosban a 9 és fél órás munkanapot vívták ki.

A bérharcok által kivívott munkabéremelés napi 14,672·30 k-t tesz. Ha már most leszámítva a munkanélküliséget, egy évre 210 munkanapot veszünk alapul, kitűnik, hogy 1905-ben 39,798 munkás 3.081.183— K béremelést nyert.

A béremelés az 1.839,235 vesztett munkanappal szemben nem látszik nagyoknak. Figyelemben veendő azonban, hogy számos szakma testületi egyezmény útján, vagyis áldozat nélkül ért el nagyobb vívmányokat. A mozgalmak tulajdonképpen nagy sikere abban áll, hogy 32,418 munkás kivívta a rövidebb munkaidőt. A munkabéremelés csak természetes következménye a megdrágult életviszonyoknak. A magasabb munkabért nem annyira a munkások, mint a lakás- és élelmiszer-uzsorások élvezik.

A sztrájkok okai a legkülönbözőbb természetűek voltak. Általánosságban azonban feltehető, hogy a mesterségesen megdrágított létviszonyok, a fejlettebb öntudat és a munkáltatók provokálása kergették a munkásokat harcra.

A munkások gazdasági harcát megnehezítették a hatóságok, melyek hivatkozva a hirhedt sztrájkrendeletekre, minden alkalommal a munkáltatók pártját fogták.

A vidéki főkapitányok és szolgabírák törvénytelen intézkedései ellen a munkásság hiába fordult a belügyminiszterhez. Ezért a munkásoknak maguknak kellett oly eszközökről gondoskodni, amelyekkel jogukat némileg biztosítsák. Ilyen eszköznek bizonyult a tömegsztrájk. Nem kevesebb, mint hat helyen tört ki az általános sztrájk a hatósági visszaélések, többnyire sztrájkanyag betiltása miatt. E sztrájkok minden esetben a sérelmes intézkedések visszavonására vezettek. Nagyvárad, Eszék, Zágráb, Lugos és legutóbb Miskolc munkásai mutatták meg az összetartás és osztályöntudat fényes jelét az általános sztrájk mintaszertű rendezésével.

Az ipari munkások sztrájkmozgalmain kívül számos helyen, de különösen a dunántúli vidéken a földművesek is sztrájkoltak. Ezekről a mozgalmakról nem állanak pontos adatok rendelkezésünkre, a beérkezett tudósítások alapján azonban konstatálható, hogy kevés kivétellel, némi sikerrel végződtek.

Összefoglalva mindent, ismételjük, hogy az 1905. év a magyarországi munkásmozgalmak történetében kiváló helyet foglal el. Az egyik oldalon politikai jogokért, a másik oldalon emberséges megélhetésért folytak emberfeletti harcok. És nem hiába: a szervezett munkásság dicsőségesen állotta meg helyét e harcokban. Politikai harcaival kényszerítette a kormányt, hogy a választói jog reformjával foglalkozzék, gazdasági harcaival pedig visszaverte a németországi minták szerinti kizárásokat, rövidítette a túl hosszú munkaidőt és az élelmiszer- és lakbérzsora ellenszeréül kivívta a nagyobb munkabéreket. Ha gazdasági téren voltak is veszteségeink, az elért eredmények messze felülmulják ezeket.

Kétségtelen azonban, hogy a magyarországi munkásságra még nagy feladatok várnak. A munkáltatók erősen szervezkednek és lesben állanak, hogy a régi állapotokat ismét meghonosítsák. Jó lesz ezzel számolni.

LEVELEZÉS.

Bpest k. p. u. (A fűtőházi munkások helyzete.) Ha valaki véletlenül betekint a fűtőházba, az hiheti, hogy nem is a fűtőházban, hanem a közbiztonságban van. Sajnos, itt minden felebbvalónak az új korszak dicsőségétől fejébe szállt a vér és csak úgy köpködnek az öntudatos munkásokra. A mozdonyfelvigyázóktól egész a mérnök urakig válogatott kifejezésekkel és szidalmakkal illetik a munkástársainkat és a kaszárnya udvara szégyenében elbujhat az ilyen kifejezések hallatára a fűtőházi munkatelep elől. E bánásmódban egy lófejnyi hosszal vezet Hacker mérnök, kire ráférne, hogy leckét vegyen a «nem illik» című könyvből. A mérnök ur érthet a mesterségéhez, de bizony a műveltség szótárából evő kanállal is kanalizhatna. Mert egy egyetemet végzett mérnök urtól semmiképpen se illendő dolog, hogy a munkásokat «marha» és efféle kifejezésekkel traktálja. Munkástársaink azonban bocsássák meg neki hibáját, mert mint értesülünk, be akar iratkozni a fuvaros kocsik szövétségébe, hogy műveltséget tanuljon. Ha pedig ott sem tanulja meg, majd megtanítjuk mi, de nem köszöni meg.

Nagyvárad. (A megtagadott szabadság.) Nem tudjuk elgondolni, hogy az igazgatóság hanyagságának, vagy a helyi főnökök baszkodásának tudható-e be azon körülmény, hogy már 20—24 év óta alkalmazott munkásoktól, akik még soha büntetve nem voltak, megtagadják a már miniszteri rendeletben biztosított 8 napi díjazott szabadságot. Legutóbb is két öreg munkástársunkkal történt meg ez a sajnálatos eset. Az egyik a pályafentartásnál, a másik pedig a talpfaltelítő-telepen van alkalmazásban. Eljárásukat azzal indokolják, hogy az a bizonyos rendelet nem vonatkozik rájuk. A nagyváradi osztálymérnökség meg különösen kiemelte, hogy az csak a műhelyi munkásokra bír érvénnyel és ő az alkalmazottait akkor bocsájtja el, amikor akarja és tekintet nélkül arra, hogy mióta vannak alkalmazásban, mert ők a munkásokat csak ideiglenes alkalmazottaknak tekintik. Kérjük az igazgatóságot, hogy a nagyváradi osztálymérnökséget és a telítő-telep főnökségét oktassa ki, hogy az a bizonyos rendelet nem csak az egyes munkaágaknál alkalmazott, hanem az összes Máv. munkásokra is vonatkozik.

Ideje volna már megszüntetni ezeknek a vidéki Máv. főigazgatóknak a garázdálkodását.

Új korszak a nyugati műszaknál. Ha a munkásnyuzás kitüntetéssel járna, úgy a nyugati műszak nyerné el a kitüntetést. Az az ázsiai állapot, ami itt uralkodik, a huszadik századnak szégyenére válik. Nincs nap, nincs óra, hogy mi agyonsanyargatott páriák föl nem jaidulnánk, de hasztalan, mert süket fütekre találunk. Ha visszapillantunk ez előtt néhány évre, úgy arra a meggyőződésre jutunk, hogy ezen intézmény vezetősége valóságos spanyol inkvizícióbéli kegyetlenséggel kezd a kocsitisztító munkások felett uralkodni, azzal a külömbiséggel, hogy ott az embert kerékbe törték, vagy elégették, addig a műszak bölcs kormányzóival valóságos rabszolga módra kihasználják és lassu éhhalállal gyötrik a munkást. Ezelőtt hat évvel a kezdő kocsitisztító munkás havi átlaga 90 korona volt, míg most 58 korona. Akkori munkás-létszám nappal 86 ember, most 85. Tehát hat év múltán, midőn a vonatok száma évről-évre szaporodott, a forgalom nagyobbodott, ezt a munkát a mostani csekély bérért kell elvégezni kevesebb embernek. Ezelőtt akkordban, most meg

napszámában folyik a munka. De a kizsákmányolás csak most kezdődik. Például: 12 ember elment kenni, felvettek helyettük 8 embert. Megtörtént, hogy külső ablaktisztításnál, hol a mostani forgalom mellett 15 munkásnak kellene lennie, június 1-én 4 munkás volt. A pünkösd ünnep alatt, mikor a forgalom megkétszereződött, nem hogy javítottak volna, hanem még a munkás szabad idejéből is levontak egy órát, úgy hogy ezelőtt két órák mentünk haza, pünkösd vasárnapján azzal az ürügygel nem engedtek el, hogy a munka nem lesz kész. Most kezdődnek az alagi lóversenyek. Megint olyan munka, amelyért a Máv. igazgatósága jókora összeget bezsebel, de ezért a potyamunkáért a munkásnak egy fillér sem jár. A lámpakezelésnél lévő kocsitisztítóknak a helyzetük sem a legrózsásabb, sőt minden nap rosszabb lesz. A lámpakezelők kisistene Vécsei Vilmos nap-nap után újabb találmányaival valóságos poklot teremt, mert míg a kocsitisztításnál elszámolt munkás 24 órát dolgozik, de csak huszat fizetnek, addig a tisztításnál vasár- és ünnepnapért 4 órát fizetnek. Jó volna, ha az igazgatóság egy kicsit gondolna azzal is, hogy mit művelnek itt a szegény munkásokkal.

Zágráb. (Főnöki basáskodás.) A főnöki hatalmaskodásnak, a munkás-érdek lábballal való tiprásának remek példáját szolgáltatotta a mi fűtőházi főnökünk. Dugoselo nevű mozdonytisztító munkástársunkat 28 napi fegyvergyakorlatra hívták be. Szabadságot kért erre az időre és kapott is, mert a militarizmus parancsa még a fűtőházi főnök ur előtt is szent és sokkal szentebb, mint a szegény munkás kenyere. A mozdonytisztító berukkolt és leszolgált a gyakorlatot. Amikor kijött és szolgálatra jelentkezett, azt a választ kapta, hogy elmehet koldulni, mert a helyét már betöltötte mással. A vasutnak nincs szüksége olyan munkásra, aki gyakorlatozással tölti az idejét.

A főnöki mindenhatóság révén Dugoselo munkástársunk most kenyérkereset nélkül maradt. Az igaz, hogy a vasutnál a katonai gyakorlat miatt senkinek a szájából nem s. okták kivenni a kenyeret, sőt az öt évet töltött alkalmazottak a gyakorlat idejére a járulékaikat is megkapják, de az is igaz, hogy ha a fűtőházi főnök ur valami nyavalyájának gyógyítása végett hosszabb szabadságra megy, visszajövelekor nem találja a helyét betöltve, nem veszi el a kenyerét, pedig a vasutnak nincs szüksége nyavalyás emberekre.

Debrecen. (A fűtő laktanya.) Ha a debreceni fűtőházi főnök urnak valamikor eszébe jut, ne sajnálja a fáradságot, nézze meg a fűtő-laktanyát. Bizonyosan el fog csodálkozni, hogy a sors némely embert arra kárhoztat, hogy ilyen randa helyen töltsse azt a néhány órát, ami a pihenésre kell. Ez a laktanya a fűtőház közvetlen közepében van. Örökösen ki-bejárnak mellette a mozdonyok. Az ablakai alatt olyan robogás, csattogás, fűtyögés és kiabálás van, hogy a fűtő-laktanyában pihenő munkástársak nem tudnak tőle aludni, ha mindjárt álomkórban szenvednek is. Ha lehunyják a szemüket és álmodnak, bizonyosan azt álmodják, hogy felrobbant valamelyik kazán és rájuk borította a fűtő-laktanyát.

Rozoga asztal, rozogább székek, piszkos lámpa, ronda férgekkel telt vackok — ezek a fűtő-laktanya jellemző ingóságai. Ha állatok heverésznének benne, azok talán megelégednének vele. De emberek lakják, olyan emberek, akiknek a fárasztó munka után itt erőt kellene gyűjteniük az újabb munkára. Bizony itt nem erőt, csupán férget gyűjthetnek. Ha valamelyik ázsiai fészékben volna ez az állapot, ami itt van, talán menthető volna, de így egyszerűen gyalázatosság és büne annak a cifra palotákkal és angolparkokkal diszelve Máv.-nak, amely munkásai számára még tűrhető laktanyáról sem gondoskodik.

Bpest k. p. u. (Kocsitoló munkások helyzete.) Ugy látszik, hogy Boczán uram a keleti pályaudvaron élet-halál ura. Boczán uram a nagy munkásbarát, nem elégszik meg azzal a sok balesettel, ami ugyszólván naponta előfordul kocsitoló munkástársaink között. Nem elég, hogy a Máv.-nál nincs semmiféle óvintézkedés a kocsitolóknál, hanem még azt kívánja Boczán uram, hogy a tolatás gyorsabban menjen. Mit bánja Boczán uram, ha mindennap is ott hagyja egy kocsitoló munkástársunk a lábát, vagy az életét, ő még nem került a vádlottak padjára és nincs is jelenleg kilátás arra, hogy oda kerüljön. Azonban ismételen fel kell hívunk Tolnay Lajos üzletvezető ur figyelmét, úgy Boczán uram, mint Zanoni főkocsimester eljárására. Subori József kocsitoló munkástársunkat, mert nem akart gyorsabban tolatni, Zanoni főkocsimester felfüggesztette és másnap Boczán uramhoz rendelte. Boczán uram, aki bizonyos kéjvágygyal szeret büntetni, természetesen munkástársunkat se akarta elereszteni büntetés nélkül. Azonban munkástársunk nem volt hajlandó a büntetést elfogadni azért, mert nem akarta életét kockára tenni és inkább ott hagyta Boczán uram rabszolga-telepét. Csak folytassa a Boczán és Zanoni cég a munkáját, mi minden egyes balesetnél rá fogunk mutatni, hogy milyen hajsza megy végbe a keleti pályaudvaron a kocsitolóknál. Tolnay Lajos üzletvezető ur! A vizsgálat még mindig késik!

Szombathely. (A munkások helyzete.) Mi reggeli 7-től estig meddig dolgozunk, az bizonytalan. A 15—20 évet szolgáló munkásnak van 2:40 K, a többinek csak 2 K. A régi munkások minden hóban kapnak 6 K akkordot. A fiatal munkások 3—4—5 év után 2 K-ért dolgoznak. Most, amidőn a szervezetünkhöz való csatlakozást észrevették, lett kihallgatás, 14 napi felmondás, de ezt mi mosolylyal fogadjuk. Van egy védszövetségünk, mely szembe száll azokkal a jó urakkal, akik ezideig nem tekintettek bennünket másnak, mint igavonó baromnak. Nézzük a kocsitolókat: 2:40 K napibér, 24 órai szolgálat és napontai balesetek. Nincs oly szolgálat, ahol annyit kell futkosni, mint ott. Azonban a fizetésünk nem emelkedik. A podgyász hordárok még rosszabbul állnak. Van 14 hordár. Ezek végzik a gyorsáru felvételt, ki- és berakást napi 1 K-ért. Azt mondják nekik, hogy a borraival kiegészíti a másik koronát. De hát a t. főnök ur tudja azt, hogy hetek is elmúlnak, míg naponta 1—2 korona kerül. De ezek nem is pályáznak a más zsebére. Kérünk biztos fizetést: napi 2:40 K-t és tisztességes ruhát. A D. V. pályafentartásnál sem megy virágzóan a sor. Napi 1:60 K reggel 7-től este 6-ig. Azonban előbb divat volt, hogy a déli órákat a pályafelügyelő kertjének krumpli-földjén kellett tölteni.

Zágráb. Lapunk hasábjain már foglalkoztunk egy ízben Piere mázoló művezető viselt dolgaival. Azt hittük, hogy figyelmeztetésünknél meg lesz a kívánt hatása és be fogja látni szavaink igazságát, hogy a szervezett munkásságot olyan Piere-féle túszerások nem fogják eltéríteni az igazság útjáról. Tévedtünk! Piere ur még mindig a régi. A denúciálás, a piszkálódás, a spiclikedés már a vérében van. Hogy milyen otromba hazugságokkal igyekszik ártani a munkáságnak, jellemzi a következő eset: Egy munkástársunk elvágta az ujját és elment a vért lemosni a vízvezetékhez. Piere ur rohant az irodába jelenteni, hogy az illető a napot lopja a vízvezetékénél. Természetesen kiült, hogy hazudott a művezető ur. Ez azonban nem tartja őt vissza, hogy a kocsik között és alatt bujkálva, ne spiclikedjék, hol lehet valamit látni vagy hallani. De nemesak a munkásokra, hanem saját művezető kártársaira is árulkodik, amikor csak teheti. Gyűlöli is az egész műhely személyzete kivétel nélkül. Údvös dolgot cselekedne az új műhelyfőnök ur, ha elhelyez-

tetné valahová Piere urat, mielőtt még az elkéseredett műhelymunkásság nem vesz magának elégtételt. Ugy értesültünk, hogy közel Stenjevecen most van üresedés. Esetleg szívesen közreműködünk, ha ott nem lehetséges, hogy a lipótmezői műhelyben alkalmas helyet szerezzen. Ott legalább dühöngéseivel nem árthat szegény családok munkásoknak.

Nagybecskerek. (Pályamunkások bérmozgalma.) Az emberi munkaerő hallatlan módon való kizsákmányolása talán sehol sem ér el olyan rekordot, mint a vasutintézeteknél, különösen a pályamunkások azok, akiket legjobban sújt ezen rendszernek átka. Az itt-ott kitörő bérmozgalmak, melyek az elkéseredett és a «nincs mit vesztenünk» szavakat kimondó munkástestvéreink meggondolatlanul be lesznek kergetve, ledöntik azon hazug állítást, mintha izgatók művei volnának az utóbbi időben oly gyakran kitört sztrájkok.

Vajjon kell-e ott izgató, ahol 4—6 tagból álló családnak kell havi 16—18 frt keresetből nyomorognia?

Vajjon azokat a tisztelt osztálymérnök urakat lehetne-e sztrájkra izgatni, akik oly szeretettel ragaszkodnak a 60—70 kr. napszámokhoz?

Vajjon van-e fanatikusabb izgató, mint az egyes szolgálati főnök uraknak ridegsége, szivtelensége, melylyel elzárkóznak munkásaiknak méltányos kívánságai elől, nem érzik és nem értik meg, hogy családok szenvedése és nyomorgása nem méltó bére a becsületes munkásembernek.

Izgatók művének nevezte a nagykikindai osztálymérnök ur is azt, hogy a nagykikinda—nagybecskereki vonalon az összes pályamunkások beszüntették a munkát, mert rideg, elutasító volt a felelet szerény kérelmükre.

15 éves munkásoknak 70 kr., 5—8 éves munkásoknak 60 kr. és csoportvezetőknek 8 évi szolgálat után 80 kr. napibérük van.

Kérték, hogy napibérüket 1 forintra emelje el, mert a mai drágaság mellett még így is nyomorogniuk kell. Kérték még azon igazságtalan eljárás orvoslását, hogy amidőn reggel már 5 órák jelentkezniük kell, hogy a 6—8 km.-nyi távoli munkahelyre érjenek, ez legyen külön díjazva, ugyszintén amikor este 10 órák jöhetnek csak meg a munkából, ezt is fizessék meg teljesen, mert nem érdeke az intézetnek, hogy 5 órai külön munkáért csak 2 órát számoljanak el.

Midőn látták, hogy sérelmeik orvoslást nem nyernek, egyöntetűen az egész vonalon beszüntették a munkát. Tették ezt azzal a tudattal, hogy nincs mit veszteniük.

A vasuti munkások országos szervező bizottsága kiküldte egyik tagját, hogy a pályamunkásokat a munka felvételére bírja, annál is inkább, mert ügyük már a miniszteriumba van felterjesztve.

Nagy munkába került, míg sikerült munkástársainkat rábírni, hogy egyelőre fogadják el az osztálymérnök ur 10 filléres javításait és várják meg, amíg a miniszteriumban ügyük eldől, ezt az időt pedig használják fel arra, hogy a közöttük már most is erősen kifejlődött testvéri egyetértést fejlesszék.

Felhívjuk az illetékes köröket arra, hogy ügy oldják meg ezen szegény emberek ügyét, hogy az a forradalmi tűz, amely lelkiüket égeti és amelyet a végtelen nyomoruság szít, lecsillapodjon, annál is inkább, mert a vasuti munkások országos szervező bizottsága sem lesz mindig abban a helyzetben, hogy visszavezesse újra az igába a középkori rabszolgák ezen szerencsétlen utódait. F.

Károlyváros. (Fűtőház.) A reakció s a protekció sehol se párosul és virágzik annyira, mint a károlyvárosi fűtőháznál. Aki fizet, annak jut munka, aki nem tud fizetni, az mehet kényelmesebb munkára, tudniillik fizetés nélkül sétálni. Kraut fűtőházi főnök ur, akit eddig csak jó oldaláról ismertünk, nem tudjuk, az időjárásból kifolyólag, vagy egyéb

okokból, de hirtelen megmutatta, hogy van neki rossz oldala is. Ha eddig nem is volt a munkások jóakarója, de nem is volt ellensége. Nem tudjuk megérteni Kovács Pétert sem, aki előfűtő, vagy fűtőházi főnöki tanácsadó a károlyvárosi fűtőházban. A fűtőházi főnök ur azt beláthatná, hogy semmiképpen sem méltányos eljárás az, hogy 4—5 éves kiegészítő fűtőket elküld sétálni, míg egész fiatal munkások rendszeresen dolgoznak, csak azért, mert idősebb munkástársaink nem eléggé süvegelik a fűtőházi tanácsadó címmel és jeleggel felruházott előfűtő urat. Ha ez a kívánsága az előfűtő urnak, mért nem kívánja mindjárt, hogy hasra is vágódjanak előtte? Azt hisszük, hogy a főnök ur be fogja látni, hogy Károlyváros nem Kínában fekszik, ahol a köszönetés mikéntisége lehet bűn. Kérjük a fűtőházi főnök urat, mentse fel egy legkegyelmesebb kéziratával az előfűtőt a tanácsadói kötelességei alól.

Budapest. (Északi főműhely IV. o.) Legutóbbi számunkban foglaltakra vonatkozólag vettük az alábbi nyilatkozatot:

A Magyar Vasutas június 1. számában felhívás jelent meg az északi főműhely IV. oszt. géplakatosaihoz «Több IV. oszt. munkás» aláírással, mely cikk a többiek között személyemet is felemlíti.

A tendenciózus cikkel szemben kijelentem, hogy annak reám vonatkozó része teljesen valótlan és a reám szórt sértő rágalmat a leghatározottabban visszautasítom. Nagyon rossz szolgálatot tesznek azok az ügynek, melyet szolgálnak, ha így akarják munkástársaikat megnyerni s csak elszomorító, hogy céljaik elérésére készek azokat is, akik arra semmiképpen nem szolgálták rá: jellemében, becsületében meghurcolni s munkástársaikat ellenük ingerelni. Ki jogosította fel őket erre? Mi jogon teszik s ha teszik, álljanak elő nyíltan és ne bujjanak a névtelenség homályába, mert ez nem vall egyenes jellemű emberekre. Tiltakoznom kell az ellen, hogy mindenféle üzemekkel, árulkodással gyanúsítsanak. Azok, akik a Szövetségben a IV. osztályt képviselik, legjobban tudják s ha van bennük tisztesség, megmondhatják, hogy soha senkinek a kegyelt nem kerestem s ha munkástársaim érdekében nem tehettem, ellenük becsutelen szerepre nem voltam és nem vagyok kapható.

Jegyezzék meg maguknak, hogy senkinek a «fogd meg»-je nem vagyok, senkinek a kitérésére nem szövetkeztem, semmiféle klikket el nem ismerem s senki által vezetett nem hagyom magam.

Az objektív, tárgyilagos kritikát, amennyiben elvi álláspontokról van szó, mindenkor elviselem, azonban kérem munkástársaimat, hogy ilyen indokolatlan támadásoktól tartózkodjanak, mert ez csak a szenvedélyek elvadulására és mindnyájunk kárára lehet.

Ennyit óhajtottam megjegyezni saját reputációm érdekében.

Budapest, 1906 jun. 4.

Tisztelettel

K i s s F e r e n c.

Ha az első hír beküldőinek valami megjegyzésük van e nyilatkozatra, legközelebbi számunkban a viszonzulásnak is helyet adunk.

INNEN-ONNAN.

× **Vasutassors.** Radványi József vinkovcei mozdonyvezetőt baleset érte múlt hó 16-án Erdőd állomáson. Éjjel 3 órakor a IV. számú vágányon tolt kocsik alá került, melyek mindkét lábát bokán alul elmetsették. — Az állomásfőnökség külön menetben Eszékre szállította a súlyosan sebesültet. Hogy kit terhel a felelősség, azt majd a vizsgálat fogja megállapítani.

+ **Vasuton Amerikába.** Sok tervezgetés után most komoly alakban merül fel egy terv, mely megvalósíthatja azt, hogy Európából vasuton lehessen Amerikába jutni. Ugyanis Ázsiát és Amerikát akarják élelmes amerikaiak vasutal összekötni és minthogy Európából most már a transzibériai vasuton Ázsia keleti részébe lehet jutni, az említett összeköttetés tényleg létesülne. Ázsiát Amerikától a hetvenöt kilométer széles Bering tengerszoros választja el és a vasut csak úgy volna létesíthető, ha óriási költséggel alagutat építenének a tengerszoros alatt. A

vasutnak nem az volna a célja, hogy a személyforgalmat a hajóforgalomtól elvonja, hiszen az Oceánon át egy harmad annyi idő alatt lehet Amerikába jutni, mint amennyi kellene a vasuti vonalon; a vonal célja inkább az, hogy a létesítendő vonal mentén fekvő mérhetlen gazdag bányákat lehessen célszerűen kiaknázni.

+ **Vasuti szerencsétlenség Csehországban.** Prágából táviratozzák: Az északnyugati vasut egyik vonata, amely tegnap délután Trautenauból Prága felé ment, este 6 és 7 óra között a Belohrad és Ujpaka közötti vonalon kisiklott. Tíz kocsi a töltésről lezuhant. A mozdony és két kocsi a vágányokon maradt. A kisiklás folytán Fischer postahivatalnok életét vesztette, két postahivatalnok és egy kalauz súlyosan megsebesült. Mintegy 17 személy könnyebb sebesüléseket szenvedett. A sebesülteket a jelenlévő orvosok azonnal segélyben részesítették. Az üzletvezetőség egyik hivatalnok a azonnal megtette a szükséges intézkedéseket. A személyforgalmat átszállítással bonyolítják le. Bécsi jelentés szerint az Ujpaka közelében történt vasuti szerencsétlenség alkalmával egy utas, három posta- és egy vasuti alkalmazott súlyosan, 17 személy könnyebben sebesült meg. Egy későbbi távirat szerint a vasuti szerencsétlenség sebesülteje közül ujabban még három postahivatalnok meghalt. Egy postahivatalnoknak mindkét lábát amputálták, az illető az orvosi műtét után meghalt.

+ **Automatikus mozdonytüzelés.** Az Egyesült-Államokban jó eredménnyel kísérleteznek az automatikus mozdonytüzeléssel. Az ottani mozdonyok többnyire oly nagy méretűek, hogy a fűtés már nehézségbe ütközik és közelfekvő gondolat volt az automatikus fűtéssel kísérletezni. A Chesapeake and Ohio R. és Big Four R. a Day-Kincaid-féle rendszerrel kísérleteznek és körülbelül 7 százalék szénmegtakarítást értek el majdnem füstmentes elégés mellett. A fűtő a szenet a tüzelő ajtó előtt álló kocsiba hánnya. Egy gőzgép által hajtott dugattyú végzi a szén elszórását. A tüzelés kézzel is utánaigazítható és a tüzelés mérve tetszés szerint beállítható. A Columbus városban levő Hayden gépgyár rendszere szerint a szenet gőzsugár fújja a tüzszekevénybe.

+ **A legnehezebb tehervonatok.** Tudjuk azt, hogy az Egyesült-Államokban milyen hatalmas méretű mozdonyok épülnek. A hatalmas méreteknek megfelelően a vonatok elegyének súlya is rendkívül nagy. A szokásos terheléseket is messze fölmúlják a következő adatok, amelyek próbamenetek alkalmával érték el. Youngstown-Ashtabula között 1904 augusztus 19-én egy 5974 tonna terhelésű vonat közlekedett és pedig az 54 ang. mértföld hosszú uton csak az indítások alatt azaz 21 mértföld uton toló mozdonyral. A vonal kis emelkedéssel bír. Az utat 5 óra 22 perc alatt tette meg. Archer-Egbert között április 4-én egy 7765 tonna terhelésű vonal közlekedett a kis lejtővel bíró 24 angol mértföld hosszú vonalon 45 perc menetidővel.

VEGYES.

Köszönet-nyilvánítás.

Hálás köszönetemet nyilvánítom, mind azon munkástestvéreimnek, kik Wizi Mihály munkástársam által gyűjtött adományhoz hozzájárultak. — Tizenkét korona 94 fillér összegben köszönettel felvettem.

Bpest, 1906 május 17.

Katz Sámuel,
keleti műszak.

Értesítjük előfizetőinket, hogy szerkesztőségünkben (VII. Csömöri-ut 28. sz., I. emelet, ajtószám 4.) minden csütörtökön este 7—8 óráig

ingyen jogi tanácsot

kaphat minden előfizetője a MAGYAR VASUTAS-nak.

Vidéki előfizetőink levélben fordulhatnak jogi tanácsot kapniak szerkesztőségünkhöz. A Magyar Vasutas Jogtanácsosainak KADOSA MARCELL úr. (Ó-utca 2., 10. sz.)

Szerkesztői üzenetek.

A felelős szerkesztővel értekezni lehet minden csütörtökön és szombaton este 6—8 óráig.

Turner Viktor pályafelügyelő Apc (Zagyvaszántó.) Figyelmeztetjük, hogy se neveltlenségénél, de semmiféle jogánál fogva nincs önnök joga a munkás-szövetség felvételi íveit összetépni. Hasonló panasz esetén egyenesen a bírósághoz fordulunk elégtételért. Jó lesz tehát, ha hepciáskodásait abba hagyja.

Budapest, keleti fűtőházi munkások. Kérjük szíves türelmüket, legközelebb kidolgozzuk az összes fűtőházi munkások emlékiratát. Érthetik, hogy most nagyon el vagyunk foglalva, tehát csak türelem és kitartás.

Barca Imre, p. f. v. gyakornok. Ön a pályamunkások részére nem akar időleges szabadjegyet adni. Kőmives korában tudhatta, hogy a munkást megillető jogot nem lehet elsikkasztani még a pályafelügyelő gyakornokoknak sem. Basáskodását a kőbányai alsó pályaudvari osztálymérnökség figyelmébe ajánljuk.

Vizsgázott mozdonyfűtő. Leveléből használtunk fel egyes dolgokat. A hosszabb levélben konkrét dolgokat nem említ. A bánásmóddal általánosságban már foglalkoztunk. Erre vonatkozólag miniszteri rendelet is van, mely a panaszoltakat szigorúan tiltja.

Török állomásfőnök, Bpest, Ferencváros. Jól lesz nem fenyegetőzni, hiszen ön kis pont, mint térképen a falu.

Wrabetz Teofil művezető (Istvántelki főműhely). Denunciáskodásának következményeiért vessen magára.

Kiadóhivatali üzenet.

Mindazon előfizetőinket, kik a lapra hátralékban vannak és most a Szövetségnek lettek tagjai, felkérjük, hogy a hátralékaikat rendezzék, különben kénytelenek leszünk lapunk utján névszerint felszólítani őket. Erkölcsei kötelessége minden egyes munkástársnak, hogy május 31-ig megfizesse a hátralékot. A szövetségi tagság június 1-től kezdődik.

A zágrábi műhelyből cserélni óhajtó asztalos és kocsilakatos tudassa címét a kiadóval.

Felelős szerkesztő: Farkas Izor.

Laptulajdonos: A magyar vasutas-szervezet.

Bírácz Döme könyvnyomdája Budapest, VII., István-ut 11.

Első leánykiházasítási egyesület, mint szövetkezet folyó év május havában 1.464.000 K értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 1.245.700 K értékű új biztosítási kötvény állított ki. — Biztosított összegek fejében 110.148-49 K-t fizetett ki. — 1906 január hó 1-től május hó 31-ig bezárólag 7.014.300 korona értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 6.672.600 K értékű új biztosítási kötvény állított ki. — Biztosított összegek fejében a folyó évben 417.585-79 K s az intézet fennállása óta 10 583-490-09 korona fizettetett ki.

C SERE.

Mely lakatos volna hajlandó Szombat-helyről Hatvanba cserélni? Cim a kiadóban.

Mely géplakatos volna hajlandó az üszögi vagy baranyaszentlőrinci fűtőházból Vinkovcára cserélni? Cim a kiadóhivatalban.

Polgári iskolai vizsgálatot tenni szándékoznak forduljanak teljes bizalommal ZSOLDOS tanárhoz, Budapest, Koröspai-ut 63., IV. em. 38